Prvé maturity v materinskom jazyku

Mimoškolská aktivita revúckych učbárov sa úmerne zvyšovala s prípravami prvých slovenských maturít, ktoré ľud Slovenska očakával s veľkým napätím. Mal aj prečo. Jediné slovenské gymnázium bolo udržiavané len z jeho mozolnatých rúk, z jeho hlbokej morálnej úcty a dôvery k činovníkom a učbárom revúckeho gymnázia. Na existencii školy mala veľkú zásluhu evanjelická cirkev, ktorá si tiež priala, aby skúšky dospelosti dopadli dobre.

Od tradičného majálesu, ktorý sa konal 27. mája 1868 v revúckych kúpeľoch, uplynulo len pár dní a študenti pristupovali k maturitným skúškam. Tie sa začali 2. júna o 7.00 hodine písomnou skúškou. Dopoludnia to bol preklad zo slovenčiny do latinčiny a popoludní od 14.00 h preklad z latinčiny do slovenčiny. Písomná skúška pokračovala aj v nasledujúcich dňoch takto:

3. júna od 7.00 do 10.00 h - preklad z gréčtiny,
4. júna od 7.00 do 11.00 h - pôvodná práca slovenská,
5. júna od 7.00 do 10.00 h - pôvodná práca maďarská a popoludní od 14.00 do 17.00 hod. - pôvodná práca nemecká,
6. júna od 7.00 do 10.00 h - vyriešenie troch matematických úloh,
21. júna od 17.00 hod. - telesná výchova.

22. júna o 7.00 h hlavný dozorca gymnázia predniesol na počesť maturitných skúšok slávnostný príhovor. Študenti recitovali básne v slovenskom, maďarskom, nemeckom i latinskom jazyku a spievali nábožné piesne. Takto sa začali ústne maturitné skúšky, ktoré sa konali pred verejnostou v evanjelickom kostole.

Ked'že to boli prvé maturity v materinskom jazyku, každého isto zaujmú témy písomných prác:

1. Preklad zo slovenského na latinské dľa Supfla II. článok: Kreter.
2. Preklad z latinčiny na slovenské Cicero de officiis Liber 111. caput X.
3. Z gréčtiny na slovenské Homeri Illias Carmen X. v. 144-190.
4. Práca slovenská: Umenie nemá pojiť sa hrubosťou, ale s mravy dobrými a bude jedno druhému ozdobou. Amos Komenský.
5. Práca maďarská: A mohácsi vész hatása Magyarország szellemi fejlodésére.
6. Práca nemecká: Das Leben des Menschen gleicht eřnem Strome.
7. Matematické úlohy:

a) Voľno padajúce teleso prejde za prvú sekundu 15°5' a v každú nasledujúcu o 31' viac. Koľko stôp prejde to teleso za 25 sekúnd a jak veľký je priestor v ostatnej sekunde prejdený?
b) Jak vysoká je väža, keď ju oko naše z výšky 15' nad jej základom pod uhlom 36°15'12" vo vzdialenosti 214' vidí?
c)

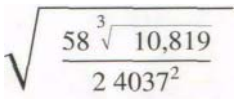

K maturitným skúškam pristúpilo sedem študentov (v zozname bolo uvedené priezvisko, meno, župa, resp. kraj a vyznanie).

Banšell Koloman, Novohrad ..... Ev. a. v.,
Beblavý Pavel, Nitra ..... Ev. a. v.,
Čulík Ľudovít, Nitra ..... Ev. a. v.,
Fábry Ján, Spiš ..... Ev. a. v.,
Hrozný Venceslav, Česko, kraj Čáslavský .....Ev. a. v.,
Hrušovský Štefan, Nitra ..... Ev. a. v.,
Kmeť Juraj, Liptov ..... Ev. a. v.

Všetci zmaturovali, dvaja s výborným prospechom, dvaja s chválitebným prospechom, dvaja s dobrým a jeden s dostatočným prospechom. Všetci dostali maturitné vysvedčenia.

Na maturitných skúškach bol prítomný Karol Máday, superintendent potiského dištriktu, ktorý prípravu maturít pochválil, navyše o samotných maturitách povedal, že na takých dobrých maturitách ešte nebol.

Prvé slovenské maturity priniesli spokojnosť do rodín Slovákov, ktorých deti chodili do prvého slovenského gymnázia, ale aj do tých rodín, v ktorých sa práve rozhodovali o ďalšom vzdelávaní svojho syna. Maturity zároveň ukázali, že učbári, ktorých podceňovali najmä neprajníci Slovákov, vedia aj na slovenskej škole pripraviť študentov tak, aby sa vyrovnali vychýreným školám v Uhorsku a mohli úspešne pokračovať na akademických štúdiách či uplatniťsa v praktickom živote. Dôkazom toho sú prví revúcki maturanti, z ktorých piati sa stali kňazmi, jeden učiteľom a jeden „pravotárom".

Slovenské ev. a. v. gymnázium v Revúcej sa za pomerne krátky čas, za šesť rokov, stačilo sformovať do jedinej slovenskej strednej školy, v ktorej vďaka cieľavedomej práci a veľkým obetiam učbárov dosahovali študenti vynikajúce výsledky vo výchove i vzdelávaní.

Zdroj: Dušan Dubovský - Revúca kolíska slovenského stredného školstva